

ԱՅՐԱՐԱՏԻ ՄԽԻԹԱՐԱՆՔԸ

(Գրոց գլխախ յորեկամսինն ատթիւ)

Մբտիկ բրէք, լոյս գիտութեան լիք բաժակէն հարբածներ,
 Գաղափարի, ձեր տաճարներ՝ գութի խունկով խրնկեցէք.
 Զեր պանդուխտի թուրմ հոգիներն, այսօր կ'ուզեմ փայփայել,
 Կանաչ սիրոյ տեղ, ձեր սրբտեր վարդ կրնդրուելովը կ'օծեմ,
 Խաչալնուզ, վառ բովին մէջ, Արշալոյս մը պիտ' երկնեմ,
 Իջիրանեզոյն, բոսորագեղ, ինչպէս ձեր յոյսն ու արինս:
 Մբտիկ բրէք, Կփրատի եզր, արնոտ շապիկ քամոցներ,
 Արցունիք ձեր, ո՛վ հայ կիներ, ձեր հոգւոյն մէջ թաղեցէք.
 Ու օր մը երբ, սէրը հըպի ձեր կապտագոյն շրթներուն՝
 Վըրէմն բլլայ անօր պրտուղ, արցունքն ալ կաթ մայրական:
 Էս գուստորն եմ գրւարթ բնութեան, մայր Եւայէն շատ առաջ
 Մանուկ երկրի զըրկին մէջ կը հանգչէի գերդ բամբիշ,
 Ալեգարդ Տէրը՝ Սինայէն ինձ հայրական սէր ձօնեց.
 Վառ մարգրիտով, թանկ բուստերով, նա զարդարեց իմ գրլուխ.
 Այլ ես սրգուր, բուստերն այն վառ, որդան կարմիր փոխեցի:
 Այսօր նորէն կողերու տակ, այդ չար մանուկն երերաց
 Շուներու ձայն, մուրճերու թափ շրդթաներու խուլ շտտաչ,
 Պարթևական, և մարական հարուածներ միտքս բերին.
 Շուշանափայլ ձիւնն հալեցաւ իմ բսպիտակ վարսերէն,
 Ինչպէս կարապր սրբրսփած, վար կը թափէ փետուրներ:

Ուրարտական իմաստութեան թովիչ հուրքովն եմ լիցուած,
 Ակոսիի փրփրուն զինին, ձեր ցաւերով տրորած՝
 Հարբած եմ կուշտ, կ'ուզեմ խօսիլ Աստուածունչոյ մը փառքով.
 Բոտորագեղ հորիզոններ, աչքերուս դէմ կը փրփուին,
 Ուր՝ գաղափարն հըրդեհելով, նրպատակին կը յանգի.
 Թմրած էի շատ դարերու, ծով ցաւերու շուքին տակ,
 Այսօր փառքիս, արին իմ ժանտ ցաւի միբրոպն ըսպաննեց,
 Գեղեցկութիւնս հայ սրբտերու, հուր ու կարօտ փրփուրոյ
 Շոգիին մէջ, Գողթնեաց կուսանք սիրերգելով լրացին:
 Սօսեաց երկրի բուրմն հերաշէկ հեթանոս երգ մը բերան,
 Արտաշէսեան ժանգոտ թագովն իմ վեհ զրուիս պրտակեց.
 Ու Անահտայ լոգարանէն զիրգ տատրակներ թեարաց՝
 Կանաչալուտ, մարզբրտի տեղ արքայական իմ թագին
 Մաշտոցեան հոծ, հրագածին, կուտ «այրուբներ» բերին.
 Ու ես այսօր կըրկին ծընայ հայ սրբտերու ալքերէն
 Մասիսն հագաւ իւր տառատոկ զբրահապատ հայ կամբով.
 Այսօր Մովսէսը Սինայէն՝ բսբանչացած՝ իմ փառքին
 Էրնեկ կու տայ, կ'ուզէ փոխել խարայէլն ու Հայոբլին.
 Լուրթ Կեղոսի աւերուն մէջ Փարաւոնի մը դատերը
 Զիս կը դիտեն գորովագին, շագուիլ կ'ուզեն իմ փառքով.
 Մոյգ Գանգէսի, եզերքներուն հընդիկ ոզին մուրթով՝
 Խորասանցի Զբրտաշտ, հրպարտ աղջիկն արեուն՝
 Շամիրամն իր մըշտագալար՝ կամաններու ծերպերէն,
 Զիս կը դիտեն, նեկտարաբոյր իմ խընջոյքի սեղանով.
 Հին օրերու, հին փառքերու, մեծափարթամ ընկերուհիք:
 Ես կը տօնեմ ու կը տօնուիմ, գաղափարի յաղթանակն
 Իմս է յաւէտ, տառապանքի սե մեւանով քանդակուած.
 Հոն՝ ուր, սրբտերն են տաղաւար, հոգին ալ խունկ աստուածեան:
 Իմ տօնական բաժակն անուշ պրղտորեցաւ արցունքէն,
 Լուտ մարեցաւ որդի մը ժիր, ցուրտ զբրկիս մէջ հեւելով.
 Զոփաց Մասիսն ու Տարօն, սուգ կապեցին հայ սրբտեր,
 Սուգ կը տօնէք ե այսօր, դուք ալ պանդուխտ կըտունկներս.
 Զեր ծով ցաւերն ըսփոփեցէք, սուրբ Կարօտին վրայ կ'երդնում
 Զոր Կոյի հեա, Արարիչն հաշտ, իմ պիրճ մէջքովս կապեց:
 Մահէն հեռու աշխարհ մը կայ հոգիներու օթարան,
 Խոհալի թեւերու վրան, հանճարներն հոն կը հանդչին.
 Ու կը վառին իբրև կանթեղ մութ մրտքերուն լոյս տալով,
 Ես կը զբրկեմ՝ այդ հոգիներ դարձած մանուկ անմահութեան.
 Համբուրելով վեր կը նետեմ աստղերուն մէջ գիրկն Հայկայ,
 Ուր կը վառին այլևս անշէջ աստղեր դարձած վառ, ցոլակ.

Մայր երկրի մէջ լուսարացին, երբ հայ կիներ կ'աղօթեն,
 Գաղափարի խենթերն երբոր, կ'երազեն լուռ, գիշերին՝
 Գամբարանի պատին լացող՝ հարսներուն հետ կարեկից՝
 Աստեղացած այդ հոգիներ մեզ հետ կուլան, կը ժըպտին :

ԱՐՄԵՆԱԿ ԱԼԻԻՍԱՆ